

ધોરણ - ૬	વાર્ષિક લેખિત પરીક્ષા ૨૦૧૮-૨૦
વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન	(નમૂળાનું પ્રેરણપત્ર)
અભ્યાસક્રમ : જૂન થી ઓક્ટોબર	કુલ ગુણા - ૭૦
પ્ર-૧ પાઠ્યપુસ્તકને આધારે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી તેનો કુમ અક્ષર આપેલા ____ માં લખો. (20) (1) પ્રાચીન સમયનો ઈતિહાસ જાણવાવાણી વ્યક્તિત્વે કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે? ☐ (A) રસાયણશાસ્ક્રી (B) પુરાતાત્ત્વશાસ્ક્રી (C) ભૂસ્તરીયશાસ્ક્રી (D) ખગોળશાસ્ક્રી (2) ભીમબેટકા ભારતના કયા રાજ્યમાં આવેલું છે? (A) ગુજરાત (B) મધ્યપ્રદેશ (C) ઉત્તરપ્રદેશ (D) રાજ્યસ્થાન (3) અગ્રવેદમાં કેટલા મંડળો છે? (A) ૧૦ (B) ૧૧ (C) ૧૨ (D) ૧૫ (4) સૂર્યથી સૌથી નજીકનો ગ્રહ કયો છે? (A) શુક્ર (B) બુધ (C) પૃથ્વી (D) શનિ (5) પૃથ્વીસપાટીના આશારે કેટલા ટકા વિસ્તારમાં પર્વતો આવેલા છે? (A) ૧૮% (B) ૨૫% (C) ૪૪% (D) ૫૫% (6) સમગ્ર દેશમાં કાર્યભાર કરી સરકાર સંભાળે છે? (A) રાજ્ય સરકાર (B) સ્થાનિક સરકાર (C) રાષ્ટ્રીય સરકાર (D) રાજ્યાહી સરકાર (7) મહાવીર સ્વામીનો જન્મ કયાં થયો હતો? (A) કપિલવસ્તુ (B) કુંડગ્રામ (C) સારનાથ (D) કુશીનારા (8) અશોકના મોટા ભાગના અભિલેખોની ભાષા કરી હતી? (A) ઈરાની (B) પાલિ (C) પ્રાકૃત (D) બ્રાહ્મી (9) ગુપ્તવંશનો સ્થાપક કોણ હતો? (A) શ્રી ગુપ્ત (B) ચંદ્રગુપ્ત પહેલો (C) સમુદ્ર ગુપ્ત (D) ચંદ્રગુપ્ત બીજો (10) બૌદ્ધર્મના સ્થાપત્યમાં કોનો સમાવેશ થતો નથી? (A) સૂપ (B) ચૈત્ય (C) વિહારો (D) મંદિરો (11) નીચેનામાંથી કયું વૃક્ષ ખરાઉ મોસમી જંગલોનું નથી? (A) સાગ (B) સાલ (C) ખીજડો (D) મહુડો (12) ભારતનું રાષ્ટ્રીય પ્રાણી કયું છે? (A) સિંહ (B) વાધ (C) હાથી (D) કાળિયાર (13) મહારાષ્ટ્રના લોકો મુખ્યત્વે કરી ભાષા બોલે છે? (A) હિન્દી (B) મરાಠી (C) ગુજરાતી (D) પંજાਬી	

(14) ગ્રામપંચાયતના વડા કોણ હોય છે ?

(A) સરપંચ (B) તલાટી કમ મંત્રી (C) તાલુકા વિકાસ અધિકારી (D) મામલતદાર

(15) શહેરમાં રોજગારી મેળવવા માટે લોકો કયાંથી આવે છે ?

(A) પાસેના ગામથી (B) અન્ય શહેરથી (C) અન્ય રાજ્યથી (D) આપેલા તમામ

પ્ર-૨ (અ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-બે વાક્યમાં લખો. (ગમે તે સાત) (07)

- (1) હડપીય સભ્યતાની સૌથી મોટી લાક્ષણિકતા કઈ હતી ?
- (2) સૌર પરિવારનો સૌથી ચમકતો ગ્રહ ક્યો છે ?
- (3) રૂટસંઝા એટલે શું ?
- (4) ભારતમાં કયા રાજ્યના રાસ-ગરબા જાહીતા છે ?
- (5) મહાનગર પાલિકામાં કેટલા ટકા મહિલા અનામત સભ્યો હોય છે ?
- (6) રોજગારી મેળવવામાં સરળતા કેવી વિકિતને રહે છે ?
- (7) સમાટ હર્ષ શેના પત્ન્યે અનુરોગ રાખતો હતો ?
- (8) નાંદા વિશ્વ વિદ્યાપીઠના મહાન રસાયણશાસ્ત્રી કોણ હતા ?

(બ) નીચે આપેલા વિધાનોના કારણો લખો. (ગમે તે ચાર) (08)

- (1) ગૌતમ બુદ્ધ મહાન ધાર્મિક અને સામાજિક સુધારક હતા.
- (2) લોકોના અવિકારો રાજ્યશાહીમાં જગ્યવાતા નથી.
- (3) ભારત બિનસાંપ્રદાયિક દેશ છે.
- (4) પ્રાચીન ભારતના ઈતિહાસમાં સમુદ્રગુપ્તનું સ્થાન વિશિષ્ટ અને નોંધપાત્ર છે.
- (5) ગુપ્તવંશના રાજવીઓના શ્રેષ્ઠ સિક્કાઓ મળી આવ્યા છે.

પ્ર-૩ (અ) મને ઓળખો. (02)

- (1) મને ઓળંગતા તારીખ બદલવી પડે છે.
- (2) હું તાલુકા કક્ષાના વહીવહટી અધિકારી છું.

(બ) વ્યાખ્યા લખો. (ગમે તે ત્રણ) (03)

- (1) ટાપુ
- (2) અભાત
- (3) તામ્રપત્ર
- (4) મૃદાવરણ

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)

- (1) ચંદ્રગુપ્ત દ्वિતીયના સમયમાં ગુપ્તયુગ સુવર્ણયુગ તરીકે કેમ ઓળખાયો ?
- (2) કલિંગના યુદ્ધ પછી સમાટ અશોકનું હદ્ય-પરિવર્તન કેમ થયું ?
- (3) સ્થાનિક સરકાર એટલું શું ? સમજાવો.
- (4) મેન્ચ્રૂવ જંગલો વિશે માહિતી આપો.

- (5) ગામડાનાં લોકો જીવનનિર્વાહ કેવી રીતે કરે છે ?
(6) વૈદિક સાહિત્ય વિશે જણાવો.

પ્ર-૪ (અ) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં લખો. (04)

- (1) ચંદ્ર સ્વયં પ્રકાશિત છે.
(2) ઓઝોન વાયુ સૂર્યના પારજાંબલી કિરણોથી પૃથ્વી પરના સજીવોને બચાવે છે.
(3) સિંહ ગીર ઉપરાત નજી સરોવરમાં જોવા મળે છે.
(4) ચંદ્રગુપ્તે પોતાની અંતિમ અવસ્થા શ્રવણભેદગોડામાં વિતાવી હતી.

(બ) બંધ બેસતા જોડકાં જોડો. (05)

અ વિભાગ	બ વિભાગ
(1) અભિલેખ	(a) હાથીની સેનાના વડા
(2) મલ્લ	(b) ઓડિશાનો સમુદ્રકિનારો
(3) મહાપિલૂપત્તિ	(c) કોર્પોરેટર
(4) સમુદ્રના કાચબા	(d) ગોરખપુર આસપાસનો પ્રદેશ
(5) મહાનગરપાલિકાના સભ્ય	(e) પથ્થર કે ઘાતુ પર કોતરેલું લખાણ (f) મેયર

પ્ર-૪ (ક) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (06)

- (1) ગણરાજ્યોનું સમાજજીવન
(2) સૂર્યમંડળ
(3) મહાનગરપાલિકાના કાર્યો

પ્ર-૫ (અ) પાત્ર પરિચય લખો. (ગમે તે ત્રણ) (06)

- (1) ગૌતમ બુદ્ધ
(2) મહાવીર સ્વામી
(3) બિંદુસાર
(4) ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય

(બ) ભારતના રેખાંકિત નકશામાં આપેલી વિગતો દર્શાવો (04)

- (1) જયપુર
(2) બંગાળનો ઉપસાગર
(3) લક્ષ્મીપ
(4) લિમાચલ પ્રદેશ
(5) યમુના નદી
(6) માળલાનો ઉચ્ચપટેશ
(7) પૂર્વધાર
(8) કોકણ તટ

ધોરણ - ૬ અભ્યાસક્રમ પ્રથમ સત્ર 2019-20			વિષય : વિજ્ઞાન
માસ	પ્રકરણ	પ્રયોગ	શિક્ષણકાર્ય/પ્રોજેક્ટ
જૂન	(1) ખોરાક : કયાંથી મળે છે ? (Food : Where Does It Come from ?)		-ભારતના વિવિધ વિસ્તારોના લોકો દ્વારા લેવામાં આવતા ખાદ્ય પદાર્થોની યાદીનો ચિત્ર સાથે ચાર્ટ બનાવવો.
જુલાઈ	(2) આહારના ઘટકો (Components of Food) (3) રેસાથી કાપડ સુધી (Fibre to Fabric)	(1) ખાદ્ય પદાર્થોમાં સ્થાર્ચ, પ્રોટીન અને ચરખીની હાજરી તપાસવી.	- બાર વર્ષનાં એક બાળકનો સમાલ આહાર ચાર્ટ બનાવવો.
ઓગસ્ટ	(4) વસ્તુઓનાં જૂથ બનાવવાં (Sorting Materials into Groups) (5) પદાર્થોનું અલગીકરણ (Separation of Substances)	(2) વિવિધ ધન પદાર્થો પાણીમાં દ્રવ્ય છે કે અદ્રાવ્ય તેની ચકાસણી કરવી. (3) વિવિધ પ્રવાતીઓ પાણીમાં મિશ્રિત થાય છે કે મિશ્રિત થતાં નથી તેની ચકાસણી કરવી.	- સમાન પદાર્થથી બનેલ વિવિધ વસ્તુઓની યાદી બનાવવી.
સપ્ટેમ્બર	(6) આપણી આસપાસ થતા ફેરફારો (Changes Around Us) (7) વનસ્પતિની જાણકારી મેળવીએ. (Getting to Know Plants)		- આપણી આસપાસ થતા ફેરફારો તથા શાકભાજી, કપડાં તથા કુદરતમાં થતા ફેરફારોની નોંધ તૈયાર કરો. - જાસૂદ, ધતુરો જેવા પુષ્પો લઈ તેનાં વિવિધ ભાગોનું અવલોકન કરી નોંધ તૈયાર કરો.
ઓક્ટોબર	(8) શરીરનું હલનચલન (Body Movements)		

ઘોરણા - ૬ અભ્યાસકાળ છિલીય સત્ર - 2019-20

વિષય : વિજ્ઞાન

માસ	પ્રકરણ	પ્રયોગ	શિક્ષણકાર્ય/પ્રોજેક્ટ
નવેમ્બર ડિસેમ્બર	(9) સજીવો અને તેમની આસપાસ (The Living Organisms and Their Surroundings) (10) ગતિ અને અંતરનું માપન (Motion and Measurement of Distances) (11) પ્રકાશ, પડછાયો અને પરાવર્તન (Light, Shadows and Reflections)	(1) દોરીની મદદથી વકરેમાની લંબાઈ માપવી. (2) પ્રકાશ સીધી રેખામાં ગતિ કરે છે તે સાબિત કરવું.	વનસ્પતિ/પ્રાણીઓના નિવાસસ્થાન મુજબ આલખાં બનાવવો. તેમની લક્ષણીકતા લખવી. દોરી તથા માપવીનો ઉપયોગ કરીને તમારા પાંચ મિનોની લંબાઈનું માપન કરી તેનો સંબંધ આલેખ દોરવો.
જાન્યુઆરી	(12) વિદ્યુત તથા પરિપથ (Electricity & Circuits) (13) ચુંબક સાથે ગમ્મત (Fun With Magnets)	(3) આપેલ પદાર્થો વિદ્યુત વાહક છે કે અવાહક તેની ચકાસણી કરવી. (4) ચુંબકના સમાન ધૂવો વચ્ચે અપાકર્ષણ અને અસમાન ધૂવો વચ્ચે આકર્ષણ થાય છે તે સાબિત કરવું.	પેરિસ્કોપ બનાવવું, સાદો વિદ્યુત પરિપથ બનાવવો તથા સમાંતર અને શ્રેણી જોડાણ બનાવવું.
ફેબ્રુઆરી	(14) પાણી (Water) (15) આપણી આસપાસની હવા (Air Around Us)	(5) ખાલી બોટલમાં હવા હોય છે તે સાબિત કરવું.	થોમસ આલ્વા એંડિસન વિશે માહિતી એકી કરવી. “પાણી બચત” ઉપર પોસ્ટરો બનાવવા.
માર્ચ	(16) કચરાનો સંગ્રહ અને કચરાનો નિકાલ (Garbage In Garbage Out)		શાળામાં સૂકાં પાંડડા જેવા કચરામાંથી સેન્ટ્રિય ખાતર તેયાર કરવું. જૂની પ્લાસ્ટિક બોટલ, પ્લાસ્ટિક કોથળી જેવી બિનઉપયોગી વસ્તુઓમાંથી ઉપયોગી વસ્તુ બનાવવી.

ધોરણ : ૬   પ્રથમ સત્ર
 વિષય : વિજ્ઞાન   પ્રશ્નપત્રનું માટે જૂનથી ઓક્ટોબર
 કુલ ગુણા-૮૦

- પ્ર. 1 નીચેના દરેક પ્રશ્નના જવાબ માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો ક્રમ-અક્ષર માં લખો. (20)
- પ્ર. 2 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)
- પ્ર. 2 (બ) નીચેના વિધાનો ખરા હોય '✓' અને ખોટા હોય તો '✗' ની નિશાની કરો. અથવા જોડકાં જોડો. (05)
- પ્ર. 3 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)
- પ્ર. 3 (બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક શબ્દમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (05)
- પ્ર. 4 (અ) વૈજ્ઞાનિક કારણો લખો. (ગમે તે ત્રણ) (06)
- પ્ર. 4 (બ) તરફાવતનાં બે-બે મુદ્દા લખો. (ગમે તે ત્રણ) (06)
- પ્ર. 4 (ક) નામનિર્દેશવાળી આકૃતિ દોરો. / આકૃતિમાં દર્શાવેલ ભાગોના નામ લખો. (03)
- પ્ર. 5 (અ) નામ-નિર્દેશવાળી આકૃતિ સહ પ્રયોગનું વર્ણન કરો. (05)
- પ્ર. 5 (બ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (06)
- પ્ર. 5 (ક) વ્યાખ્યા/સિદ્ધાંત/ઉપયોગ/વર્ગીકરણ કરો. (02)
- પ્ર. 5 (દ) મौલિક પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (02)

નમૂળાનું પ્રશ્નપત્ર – પ્રથમ સત્ર
અભ્યાસક્રમ : જૂનથી ઓક્ટોબર

પ્ર.૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો ક્રમાંકાંશ ☐ માં લખો.	(20)
(1) ગાય માત્ર વનસ્પતિની પેદાશ ખાય છે. માટે તેને શું કહેવાય ? ☐	
(A) તૃષ્ણાધારી (Herbivore) (B) માંસાધારી (Carnivore)	
(C) મિશ્રાધારી (Omnivore) (D) વિઘટક	
(2) નીચેના પૈકી કયું ધાન્ય છે ? ☐	
(A) અડદ (B) મગ (C) ઘઉં (D) વટાણા	
(3) નીચેના પૈકી કયો ખાદ્ય પદાર્થ પ્રાણીજ પેદાશ છે ? ☐	
(A) મીહું (B) માખણ (C) મસાલા (D) સરસવ	
(4) હડકાના બંધારણ માટે કયો ખનીજક્ષાર (minerals) જરૂરી છે ? ☐	
(A) આર્યન (B) કેલિથયમ (C) આયોડિન (D) સોડિયમ	
(5) કયા વિટામિનની ઊણપથી બેરીબેરી રોગ થાય છે ? ☐	
(A) વિટામિન-A (B) વિટામિન-B (C) વિટામિન-D (D) વિટામિન-C	
(6) કાંતવા માટે કયું સાધન વપરાય છે ? ☐	
(A) સોય (B) સાળ (C) ચરખો (D) આપેલ તમામ	
(7) નીચેના પૈકી કયા પ્રાણીજ રેસા છે ? ☐	
(A) ઉન (B) સૂતર (C) શાણ – (Jute) (D) નાયલોન	
(8) નીચેના પૈકી કયો પદાર્થ પાણી પર તરે છે ? ☐	
(A) લોખંડ (B) બરફ (C) કાચ (D) રેતી	
(9) નીચેના પૈકી કયો પદાર્થ ચમક ધરાવે છે ? ☐	
(A) સોનું (B) કાગળ (C) પ્લાસ્ટિક (D) ચામું	
(10) નીચેના પૈકી કયો પદાર્થ પાણીમાં દ્રાવ્ય નથી ? ☐	
(A) મીહું (B) ચોક (C) ખાંડ (D) લાકડાનો વહેર	
(11) ચોખાના દાણાને ઝૂંડાથી અલગ કરવાની પદ્ધતિને શું કહે છે ? ☐	
(A) છઢવું (Threshing) (B) વીણવું (Picking) (C) નિતારવું (D) ચાળવું (Sieving)	
(12) એકખીજામાં ન ભળી શકે તેવા બે પ્રવાહીઓનું મિશ્રાણ નીચેના પૈકી કયું છે ? ☐	
(A) કેરોસીન અને પેટ્રોલ (B) પાણી અને આલ્કોહોલ	
(C) પાણી અને દૂધ (D) પાણી અને કેરોસીન	

- (13) નીચેના પૈકી ક્યો ફેરફાર (changes) ગરમી આપવાથી થાય છે ?
- (A) વાશેલી પૂરી તળવી   (B) પાણીમાં મીંહ ઓગાળવું
 (C) કોલસાનો ભૂકો કરવો   (D) કુંગામાં વધુ હવા ભરાતા ફાટી જવું
- (14) નીચેના પૈકી ક્યો ફેરફાર (changes) પદાર્થમાં અન્ય પદાર્થ મિશ્ર કરવાથી થાય છે ?
- (A) ઘઉંને દળીને લોટ બનાવવો   (B) લોખંડને ગરમ કરવું
 (C) કાગણી હોડી બનાવવી   (D) પાણીમાં મીંહ ઉમેરવું
- (15) કંઈ વનસ્પતિ તંતુમૂળ (Fibrous roots) ધરાવે છે ?
- (A) આસોપાલવ   (B) લીમડો   (C) જસૂદ   (D) જુવાર
- (16) નીચેના પૈકી ખોરાકનો સંગ્રહ કરતું મૂળ (roots) કર્યું છે ?
- (A) બટાટા   (B) શક્કરિયું   (C) કોબીજ   (D) દુંગળી
- (17) પાંસળીપિંજર (Ribcage) કુલ કેટલા હાડકાનું બનેલું છે ?
- (A) 22   (B) 23   (C) 25   (D) 12
- (18) વંદાને કેટલી જોડ પગ હોય છે ?
- (A) 1   (B) 2   (C) 3   (D) 4
- (19) પક્ષીઓના ક્યા અંગોનું પાંખોમાં રૂપાંતર થયેલું છે ?
- (A) અગ્ર ઉપાંગો   (B) પર્શ ઉપાંગો   (C) કરોડ   (D) પીંધા
- (20) વીજળીના બલ્બનું પ્રકાશવું એ ક્યા પ્રકારનો ફેરફાર (Changes) છે ?
- (A) ઉલટાવી શકાય તેવો   (B) રાસાયણિક
 (C) ઉલટાવી ન શકાય તેવો   (D) આપેલ તમામ
- પ્ર. ૨(અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)** (10)
- (1) રાંધ્યા વગર કાચા ખાઈ શકાય તેવા ખાદ્યપદાર્થોના નામ લખો.
 (2) ક્યા ખાદ્ય પદાર્થોમાંથી આપણાને કાર્બોહિટ (Carbohydrates) મળે છે ?
 (3) નાળિયેરના રેસા (Roughage) માંથી બનતી વસ્તુનાં નામ લખો.
 (4) આપણે શા માટે મિશ્રણના વિવિધ ઘટકોને અલગ કરીએ છીએ ?
 (5) મૂળ (Root)ના સામાન્ય કાર્યો લખો.
 (6) આપણી કોણી પાછળની તરફ કેમ વળી શકતી નથી ?

પ્ર-૨ (બ) નીચેના વિધાનો ખરાં હોય તો ‘✓’ અને ખોટાં હોય તો ‘✗’ની નિશાની કરો. (5)

- (1) ગ્રુટિજન્ય રોગોનો અટકાવ સમતોલ આહાર (Balanced Diet) ખાવાથી થઈ શકે છે.
- (2) તાંત્રણાં રેશમમાંથી બનાવાય છે.
- (3) પેન્સિલને વારંવાર ધોલવાથી તેની લંબાઈમાં ઘટાડો થાય છે.
- (4) પુષ્પમાં વજનપત્રો (sepal) અને દલપત્રો (petal) ની સંખ્યા હમેશાં સમાન હોય છે.
- (5) અગ્ર બાહુમાં બે અસ્થિ (bone) હોય છે.

પ્ર. ૩ (અ) નીચેના પ્રજ્ઞાના દૂર્ક્ષમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)

- (1) ખોરાક તરીકે ઉપયોગમાં આવતી ચાર વનસ્પતિ અને તેના ભાગોના નામ લખો.
- (2) ચરબી (Fats) ની અગત્યતા જણાવો.
- (3) સીવ્યા વગરના કાપડનાં ચાર વસ્ત્રોનાં નામ લખો.
- (4) આપણા શરીરમાં થતા ફેરફારોના ઉદાહરણ લખો.
- (5) લાકડામાંથી બનાવવામાં આવતી વસ્તુઓના નામ જણાવો.
- (6) ખલ-દસ્તા સાંધો (Ball and Socket Joint) એટલે શું ?

પ્ર-૩(બ) નીચેના પ્રજ્ઞાના એક શદ્દમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (05)

- (1) કપાસના (cotton) ના છોડના ફળને શું કહેવાય છે ?
- (2) દરિયાના પાણીમાંથી મીહું મેળવવા કઈ પદ્ધતિ વપરાય છે ?
- (3) પાણીને ગરમ કરતાં તેનું શેમાં રૂપાંતર થાય છે ?
- (4) લોખંડની વાટને ગરમ કરવાથી તેની લંબાઈમાં વધારો થાય છે કે ઘટાડો થાય છે ?
- (5) અળસિયાનું શરીર શાનું બનેલું છે ?
- (6) મગજનું (brain) રક્ષણ કોણ કરે છે ?

પ્ર. ૪ (અ) વૈજ્ઞાનિક કારણો આપો. (ગમે તે ત્રણા) (06)

- (1) બિલાડી મિશ્રાહારી (Omnivore) પ્રાણી છે.
- (2) આહારમાં (Diet) લીલા પાંડડાવળા શાકભાજી લેવા જોઈએ.

- (3) પણેને વનસ્પતિનું રસોહું કહે છે.
 (4) નાના બાળકોને ટહ્હાર બેસવાની ટેવ પાડવી જોઈએ.
- પ્ર.૪ (બ)** તફાવતના બે મુદ્દા લખો. (ગમે તે ત્રણ) (6)
- (1) દ્રાવ્ય (Soluble) પદાર્થ અને અદ્રાવ્ય (Insoluble) પદાર્થ
  - (2) ગાળવું અને નિતારવું
  - (3) ઉલટાવી શકાય તેવા ફેરફાર (changes) અને ઉલટાવી ન શકાય તેવા ફેરફાર (changes).
  - (4) જાલાકાર શિરાવિન્યાસ (Reticulate Venation) અને સમાંતર શિરાવિન્યાસ (Parallel Venation)
- પ્ર.૪ (ક)** નામનિર્દેશવાળી આકૃતિ દોરો. (03)
 પુંક્સર (stamen)
- પ્ર. ૫ (અ)** વિવિધ ઘન પદાર્થો પાણીમાં દ્રાવ્ય છે કે અદ્રાવ્ય તેની ચકાસણી કરવી. આ પ્રયોગનું નામનિર્દેશિત આકૃતિસહ વર્ણન કરો. (05)
- પ્ર.૫ (બ)** દૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (06)
- (1) વિટામિનોની અગત્યતા
  - (2) રેસા (Fibre) માંથી તાંત્રણ બનાવવાની પ્રક્રિયા
  - (3) ઉપણવાની રીત
- પ્ર.૫ (ક)** નીચેનાની વ્યાખ્યા લખો. (ગમે તે બે) (02)
- (1) વણાટ (Weaving)
  - (2) ઘનીભવન (Condensation)
  - (3) પ્રચલન
- પ્ર.૫ (સ)** ખોરાકનો બગાડ અટકાવવાનાં કયાં-કયાં પગલાં હોઈ શકે ? (02)

ધોરણ : ૬
વિષય : વિજ્ઞાન

દ્વિતીય સત્ર - 2019-20
પ્રશ્નપત્રનું માટેખું

અભ્યાસક્રમ
જૂનથી માર્ચ
કુલ ગુણ-70

- પ્ર. 1 નીચેના દરેક પ્રશ્નના જવાબ માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ
પસંદ કરી તેનો ક્રમ-અક્ષર માં લખો. (15)
- પ્ર. 2 (અ) નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)
પ્ર. 2 (બ) નીચેના વિધાનો ખરાં હોય '✓' અને ખોટા હોય તો '✗' ની
નિશાની કરો. અથવા જોડકાં જોડો. (05)
- પ્ર. 3 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (10)
પ્ર. 3 (બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક શબ્દમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ) (05)
- પ્ર. 4 (અ) વૈજ્ઞાનિક કારણો લખો. (ગમે તે ત્રણ) (06)
પ્ર. 4 (બ) તર્ફાવતના બે-બે મુદ્દા લખો. (ગમે તે ત્રણ) (06)
પ્ર. 4 (ક) નામનિર્દેશવાળી આકૃતિ દોરો. / આકૃતિમાં દર્શાવેલ ભાગોના
નામ લખો. (03)
- પ્ર. 5 (અ) નામ-નિર્દેશવાળી આકૃતિ સહ પ્રયોગનું વર્ણન કરો. (05)
પ્ર. 5 (બ) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે એક)/ વ્યાખ્યા/સિદ્ધાંત/ઉપયોગ/
વર્ગીકરણ કરો. (03)
પ્ર. 5 (ક) મૌલિક પ્રશ્નનો જવાબ લખો. (02)

**નમૂળાતું પ્રશ્નપત્ર – દ્વિતીય સત્ર
અભ્યાસક્રમ : જૂનથી માર્ચ**

પ્ર.૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી તેનો ક્રમાંકસર ☐ માં લખો.		(15)
(1) મીઠાના દ્રાવણમાંથી મીહું મેળવવા કઈ પદ્ધતિ વપરાય છે ?	(A) ગાળણ (Filteration) (B) નિતારણ (Decantation) (C) બાણીભવન (Evaporation) (D) ધનીભવન (Condensation)	☐
(2) વેલા પ્રકારની વનસ્પતિ કઈ છે ?	(A) મગફળી (B) ટામેટી (C) તડભૂય (D) રીંગણી	☐
(3) આપણા શરીરની મુખ્ય ધરી કોને ગણવામાં આવે છે ?	(A) ખોપરી (B) કરોડસ્ટંભ (C) પાંસળી (rib) (D) પગ	☐
(4) પાણીમાં સંપૂર્ણપણે મિશ્રિત થતું પ્રવાહી કયું છે ?	(A) મગફળીનું તેલ (B) કેરોસીન (C) પેટ્રોલ (D) સરકો (વિનેગર)	☐
(5) દરિયાકિનારે કઈ વનસ્પતિ વધુ જોવા મળે છે ?	(A) ખજૂરી (B) સીસમ (C) નીલગિરિ (D) નારિયેળી	☐
(6) 1 મીટર એટલે કેટલા સે.મી. થાય ?	(A) 10 (B) 100 (C) 1000 (D) 10000	☐
(7) સ્વયં પ્રકાશિત (Self Luminous) પદાર્થ ક્યો છે ?	(A) પૃથ્વી (B) ચંદ્ર (C) સૂર્ય (D) શુક્ર	☐
(8) વિદ્યુત પરિપથમાં વિદ્યુત પ્રવાહની દિશા કઈ તરફ હોય છે ?	(A) ધનધૂવ (B) ધનધૂવથી અધનધૂવ (C) અધનધૂવથી ધનધૂવ (D) જનરેટર	☐
(9) ચુંબકીય (Magnetic) પદાર્થ ક્યો છે ?	(A) તાંબુ (B) સોનું (C) લોખડ (D) રબર	☐
(10) કોઈપણ પદાર્થની સળગવાની કિયા માટે ક્યો વાયુ જરૂરી છે ?	(A) કાર્બન ડાયોક્સાઇડ (B) ઓક્સિજન (C) નાઈટ્રોજન (D) હાઇઝ્રોજન	☐
(11) ખોરાકનો ભૂકો કરવામાં લાલ અળસિયાંને કોણ મદદ કરે છે ?	(A) લાળ (B) વર્ભી કભ્રોસ્ટિંગ (C) ચૂર્છ (D) પેષણી	☐
(12) વનસ્પતિ અને પ્રાણીજન્ય કચરો કેવા રંગની કચરાપેટીમાં નાંખવામાં આવે છે ?	(A) લાલ (B) ભૂરો (C) લીલો (D) પીળો	☐

(13) વિદ્યુત અવાઇક (Insulator) પરાર્થ કર્યો છે ?

- (A) ટાંકણી (B) ચાવી (C) તાર (D) થરમોકોલ

(14) ભારે વરસાઠ લાંબો સમય ચાલુ રહે તેને શું કહે છે ?

- (A) અતિવૃષ્ટિ (B) અનાવૃષ્ટિ (C) જળચક (Watercycle) (D) ઝાકળ

(15) હવમાં રહેલા પાણીની બાધના જથ્થાને શું કહે છે ?

- (A) હિમ (B) ધૂમાડો (Smoke) (C) ભેજ (D) ઝાકળ

પ્ર. ૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)

(10)

(1) આપણા ખોરાકના મુખ્ય પોષક ઘટકો ક્યા કર્યા છે ?

(2) રેસા(Fibre)માંથી તાંતણા (Yarn) કેવી રીતે બનાવવામાં આવે છે ?

(3) વનસ્પતિના પ્રકાંડ (stem) ક્યા કર્યો કરે છે ?

(4) થોરને રણમાં જીવવા માટે ક્યા અનુસૂલનો (Adaptation) હોય છે ?

(5) ઈલેક્ટ્રિકિયનના સાધનોના હાથા પર રખર કે પ્લાસ્ટિકના આવરણ શા માટે ચઢાવેલા હોય છે ?

(6) કૂવામાં કે બોરમાં (કૂવામાં) પાણી કર્યાંથી આવે છે ?

પ્ર.૨(બ) નીચેના વિદ્યાનો ખરાં હોય તો '✓' અને ખોટાં હોય તો '✗'ની નિશાની કરો (05)

(1) ઉંદર અને સાપ દરવાસી પ્રાણીઓ છે.

(2) કેરોસીન અને પાણીના મિશ્રણમાં પાણી કેરોસીન પર તરે છે.

(3) કાગળને કાપી ટુકડા કરવા એ ન ઉલટાવી શકાય તેવો ફેરફાર છે.

(4) લંબાઈનો ડા એકમ કિલોમીટર છે.

(5) પ્લાસ્ટિકના કચરાનું વર્ષો સુધી વિધટન થતું નથી.

પ્ર.૩(અ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો.

(05)

(1) કુદરતી રેસા (Fibre) એટલે શું ? ઉદાહરણ આપો.

(2) વસ્તુઓના જૂથ બનાવવાના કાયદા કર્યાં છે ?

(3) કંકાલ (Skeleton) એટલે શું ?

(4) પર્વતીય વિસ્તારમાં રહેતા પ્રાણીઓ કેવા અનુસૂલનો (Adaptations) ધરાવે છે ?

(5) લંબાઈના માપનનો સર્વ-સામાન્ય એકમ શા માટે જરૂરી બન્યો ?

(5) વિદ્યુત પરિપથ (Electric circuit) સાથે કામ કરતી વખતે કઈ કાળજી રાખશો ?

પ્ર.૩(બ) નીચેના પ્રશ્નોના એક શદ્દમાં જવાબ લખો. (05)

- (1) કોણીનાં હાડકાં ક્યા પ્રકારના સાંધા વડે જોડાયેલા છે ?
- (2) ડૂગમાંથી દાઢા અલગ કરવાની રીતને શું કહે છે ?
- (3) ટોર્ચના બલ્બને શામાંથી વીજળી મળે છે ?
- (4) લંબધન પર્દી જેવા આકારના ચુંબકને કેવો ચુંબક કહેવાય ?
- (5) હવામાં સરકતા એન્જિન વગરના વિમાનને શું કહે છે ?
- (6) જેને સરળતાથી દબાવી શકાય અથવા ધસરકો પાડી શકાય તે પદાર્થને કેવો પદાર્થ કહેવાય ?

પ્ર.૪(અ) વૈજ્ઞાનિક કારણો લખો. (ગમે તે ત્રણા) (06)

- (1) કાચના ઘાલામાં બરફ હોય ત્યારે તેની બહારની સપાઠી પર પાણીનાં ટીપા બાલે છે.
- (2) આપણે હંમેશા નાક વડે શાસ લેવો જોઈએ.
- (3) રખડતા પ્રાણીઓ કચરો ખાવાથી મૃત્યુ પામે છે.
- (4) તૂટેલા હાડકાં પર બાંધેલા પાટા પર પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસનું આવરણ ચઢાવવામાં આવે છે.

પ્ર.૪(બ) તફાવતના બે-બે મુદ્દા લખો. (ગમે તે ત્રણા) (06)

- (1) વિટામિનો (Vitamins) અને ખનીજક્ષારો (Minerals)
- (2) સુરેખ ગતિ અને વક ગતિ
- (3) પારદર્શક પદાર્થ અને અપારદર્શક પદાર્થ
- (4) ઓક્સિજન વાયુ (Oxygen) અને નાઈટ્રોજન વાયુ (Nitrogen)

પ્ર.૪ (ક) નામનિર્દેશવાળી આકૃતિ દોરો. – ‘પેરિસ્કોપ’ (03)

પ્ર.૫(અ) ચુંબક (Magnet) ના સમાન ધૂવો વચ્ચે અપાર્કિંગ અને અસમાન ધૂવો વચ્ચે આકર્ષણ થાય છે. પ્રયોગનું નામ–નિર્દેશન આકૃતિ સહિત વર્ણન કરો. (05)

પ્ર.૫(બ) નીચેના પ્રાણીઓનું તૃણાહારી, માંસાહારી અને મિશ્રાહારી પ્રાણીઓમાં વર્ગીકરણ કરો. (03)

ગાય, સિંહ, કૂતરો, માણસ, સાપ, હરણ

પ્ર.૫ (ક) પ્લાસ્ટિકનો ઉપયોગ ઘટાડવા તમે શું કરશો ? (02)

ધોરણ-૬

પ્રથમ સત્ર અભ્યાસક્રમ

ચુનિટ-૧

વિષય - ગણિત

વર્ષ : ૨૦૧૮-૨૦

માસ	પ્રકરણ	નામ	શિક્ષણ કાર્ય
જુન	1	સંખ્યા પરિચય	- સંખ્યાની જ્ઞાનકુરી આપતો ચાર્ટ
જુલાઈ	2 3	પૂર્ણ સંખ્યાઓ સંખ્યા સાથે રમત	-પૂર્ણ સંખ્યાના ગુણધર્મો નો ચાર્ટ
ઓગસ્ટ	4 5	ભૂમિતિના પાયાના ઘાલો પાયાના આકારોની સમજૂતી	-વાખ્યાઓની સમજૂતી
સપ્ટેમ્બર	6 9	પૂર્ણાક સંખ્યાઓ માહિતીનું નિયમન	સંખ્યા રેખા દોરી રમત રમાડવી જુદા જુદા આકારોની આકૃતિ દોરી તેમાં ભાગો બતાવી રંગપૂરીણી કરાવવી.
ઓક્ટોમ્બર	-	-	

દ્વિતીય સત્ર અભ્યાસ ક્રમ

નવેમ્બર	7	અપૂર્ણાક સંખ્યાઓ	-વિદ્યાર્થીના માતા-પિતા
ડિસેમ્બર	8	દશાંશ સંખ્યાઓ	- કરિયાણું ખરીદતા હોય તો તેની માસિક જરૂરિયાત આને ભાવનું કોષ્ટક
જાન્યુઆરી	10 11	માપન બીજ ગણિત	- મીટર પદ્ધી દ્વારા વિવિધ માપન
ફેબ્રુઆરી	12 13	ગુણોત્તર અને પ્રમાણ સંમિતિ	-ચિત્રો આપી 1 નંગ ની કિમત લખી વધારે નંગની કિમત શોધવી
માર્ચ	14	પ્રાયોગિક ભૂમિતિ	- વિવિધ આકૃતિ દ્વારા શિક્ષણ

ધોરણ - ૬ પ્રથમ સત્ર પેપરનું માટ્યાભું-૨૦૧૬-૨૦		વિષય-ગણિત
પ્રશ્ન-૧	નીચેના દરેક પ્રશ્નોના જવાબ માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી તેનો કુમ અક્ષર પ્રશ્નની સામે ____ માં લખો.	(20)
પ્રશ્ન-૨	(અ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે છ)	(12)
	(બ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે એક)	(3)
પ્રશ્ન-૩	(અ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે ત્રણ)	(9)
	(બ) એક અંક કે એક શફ્ટમાં જવાબ લખો (ગમે તે છ)	(6)
પ્રશ્ન-૪	(અ) નીચેના દાખલ ગણો (ગમે તે ત્રણ)	(12)
	(બ) નીચેના દાખલ ગણો (ગમે તે એક)	(3)
પ્રશ્ન-૫	(અ) દાખલા ગણો (માહિતી નિયમન પરથી) (ગમે તે એક)	(5)
	(બ) જોડકાં જોડો	(4)
	(ક) ખરાં-ખોટાં લખો	(4)
	(દ) મૌલિક પ્રશ્નો જવાબ લખો (વિચરીને જવાબ લખો)	(2)
ધોરણ - ૬ પ્રથમ સત્ર પ્રશ્નપત્ર નમૂનારૂપ		
પ્ર-૧	નીચેના દરેક પ્રશ્નોના જવાબ માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી તેનો કુમ અક્ષર પ્રશ્નની સામે ____ માં લખો.	(20)
(1)	1 મિલિયન બરાબર કેટલા લાખ થાય ?	____
	(A) 100 (B) 10 (C) 1000 (D) 10,000	
(2)	1 લિટર બરાબર કેટલા મિલીલિટર થાય ?	____
	(A) 10 (B) 100 (C) 1000 (D) 10,000	
(3)	40 ને રોમન સંખ્યાલેખનમાં કેવી રીતે લખાય ?	____
	(A) L (B) XL (C) LX (D) XC	
(4)	નીચેની કઈ સંખ્યા પ્રાકૃતિક સંખ્યા નથી ?	____
	(A) 1 (B) 0 (C) 100 (D) 1000	
(5)	નીચે આપેલ કઈ સંખ્યા સિવાયની દરેક સંખ્યાને ડૉટ્સ સ્વરૂપે રેખામાં દર્શાવી શકાય ?	____
	(A) 5 (B) 7 (C) 11 (D) 1	
(6)	10 ને ડૉટ્સ દ્વારા કયા સ્વરૂપે દર્શાવી શકાય ?	____
	(A) ચોરસ (B) ષટ્કોણ (C) ત્રિકોણ (D) વર્તુળ	

- (7) 18 નો અવયવ ક્યો છે ?
 (A) 4   (B) 18   (C) 8   (D) 36
- (8) કઈ અવિભાજ્ય સંખ્યા છે ?
 (A) 77   (B) 37   (C) 57   (D) 27
- (9) 16 ને 24 નો મોટામાં મેટો સામાન્ય અવયવ ક્યો છે ?
 (A) 2   (B) 7   (C) 8   (D) 12
- (10) ત્રિકોણને કુલ કેટલા અંગો હોય છે ?
 (A) 3   (B) 12   (C) 10   (D) 6
- (11) વર્તુળ ઉપરનાં બે બિંદુઓને જોડતા રેખાખંડને શું કહેવાય ?
 (A) શાચ   (B) ત્રિજ્યા   (C) વ્યાસ   (D) ચાપ
- (12) ચતુર્ભકોણને પાસ પાસેની બાજુઓની કેટલી જોડ હોય છે ?
 (A) બે   (B) ત્રણ   (C) ચાર   (D) આઠ
- (13) ઘડિયાળના બે કાંટા વચ્ચે બે વાગ્યે તો કયો કયો ખૂણો બને ?
 (A) લઘુકોણ   (B) કાટખૂણો   (C) સરળકોણ   (D) પ્રતિબંબકોણ
- (14) કયા માપનો ખૂણો સરળકોણ છે ?
 (A) 30"   (B) 90"   (C) 180"   (D) 200"
- (15) જે ત્રિકોણમાં કોઈપણ બે બાજુઓના માપ સરખાં ન હોય તે ત્રિકોણ ક્યા ત્રિકોણ તરીકે ઓળખાય છે ?
 (A) સમબાજુ   (B) સમદ્રિબાજુ   (C) કાટકોણ   (D) વિષમબાજુ
- (16) સંખ્યારેખા ઉપર -5 ની ડાબી બાજુએ કી સંખ્યા આવે છે ?
 (A) -8   (B) 8   (C) 5   (D) -2
- (17) 3 અને -2 વચ્ચે કયો પૂર્ણાંક છે ?
 (A) 3   (B) 2   (C) 4   (D) 5
- (18) 8 - (02) બરાબર કેટલા થાય ?
 (A) 6   (B) (-6)   (C) 10   (D) (-10)
- (19) X-અક્ષ અને Y-અક્ષના છેદ બિંદુને શું કહે છે ?
 (A) પ્રસ્થાન બિંદુ   (B) મધ્ય બિંદુ   (C) ઉદ્ગમ બિંદુ (D) કેન્દ્ર
- (20) X-અક્ષ અને Y-અક્ષ પરસ્પર કઈ રીતે હોય છે ?
 (A) લઘુકોણો   (B) ગુરુકોણો   (C) સમાંતર   (D) કાટખૂણો

પ્ર-2	(અ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે છ)	(12)
(1)	એક મશીન એક દિવસમાં સરેરાશ 2825 સ્કુનું ઉત્પાદન કરે છે તો જાન્યુઆરી, 2006 bાં કેટલા સ્કુનું ઉત્પાદન થયું હશે ?	
(2)	કિમત શોધો $297 \times 17 + 297 \times 3$	
(3)	24 ના તમામ અવયવો લખો.	
(4)	બાજુમાં આપેલ આકૃતિ ખૂણા લખો	
(5)	કાટ ખૂણાની મદદથી નીચેના ખૂણા માંથી તેમનાં માપ લખો	
(6)	સંખ્યારેખા પર દર્શાવો. 3, 7, -4, -8	
(7)	-20 થી મોટી ચાર ઋણ પૂર્ણાક સંખ્યા લખો.	
પ્ર-2	(બ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે એક)	(3)
(1)	દવાઓ બોકસમાં ભરેલી છે. દરેક બોકસનું વજન 4 કિલો 500 ગ્રામ છે. 800 કિલોની ક્ષમતાવાળી એક ધાનમાં કેટલાં બોકસ ભરી શકાય ?	
(2)	કોઈ દૂધવાળો એક હોટલમાં સવારે 32 લિટર દૂધ આપે છે અને સાંજે 68 લિટર દૂધ આપે છે. જો દૂધની કિમત રૂ. 45 પ્રતિ લિટર હોય તો દૂધવાળાને રોજ કેટલી આવક થતી હશે ?	
પ્ર-3	(અ) નીચેના દાખલ ગણો (ગમે તે ત્રણ)	(9)
(1)	વિભાજનના ગુણધર્મનો ઉપયોગ કરી કિમત શોધો. (A) 728×101 (B) 504×35	
(2)	4, 8 અને 12 સામાન્ય અવયવો શોધો.	
(3)	ચતુર્ભુણાની કાચી આકૃતિ દોરો. તેના વિકષોરી દોરી તેનાં નામ આપો. વિકષોરી એક બીજાને છેડે છે તો ચતુર્ભુણાના અંદરના ભાગમાં મળશે કે બહારના ભાગમાં ?	
(4)	6,8 પ્રથમ ત્રણ સામાન્ય અવયવી શોધો	
પ્ર-3	(બ) એક અંક કે એક શાબ્દમાં જવાબ લખો (ગમે તે છ)	(6)
(1)	વર્તુળ પરનાં બે બિંદુઓને જોડતો રેખાખંડ વર્તુળની શું કહેવાય ?	
(2)	રેખાખંડને કેટલા અંત્યબિંદુઓ હોય છે ?	
(3)	સંખ્યારેખા ઉપર ૦ ની ડાબી બાજુએ કઈ સંક્યાઓ આવે છે ?	
(4)	લઘુતમ સામાન્ય અવયવને જુંકમાં કઈ રીતે દર્શાવાય છે ?	
(5)	જે સંખ્યાને બે થી વધારે અવયવો હોય તે સંખ્યાને કઈ સંખ્યા કહે છે ?	
(6)	સૌથી નાની અવિભાજ્ય સંખ્યા કઈ છે ?	
(7)	75,847 નું દસ હજારના આધારે આસન્નમૂલ્ય કેટલા થશે ?	

પ્ર-4 (અ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે ત્રણ) (12)

- (1) ગણિતની એક કસોટીમાં ૪૦ વિદ્યાર્થીઓએ મેળવેલ ગુણ નીચે પ્રમાણે છે.
આવૃત્તિ ચિહ્નનો ઉપયોગ કરીને આ ગુણ કોઈકમાં ગોઠવો.

8	1	3	7	6	5	5	4	4	2
4	9	5	3	7	1	6	5	2	7
7	3	8	4	2	8	9	5	8	6
7	4	5	6	9	6	4	4	6	6

(A) કેટલા વિદ્યાર્થીઓએ 7 કે 7 થી વધુ ગુણ મેળવ્યા હશે ?

(B) 4 થી ઓછા ગુણ કેટલા વિદ્યાર્થીઓએ મેળવ્યા હશે ?

- (2) સરવાળા શોધો.

(1) $(-7) + (-9) + 4 + 16$

(2) $(37) + (0\text{-}2) + (-65) + (-8)$

(3) લઘુકોશ અને ગુરુકોશ થાય તેવા અનુમાન માપ લઈ ખૂણાઓ દોરા.

(4) સંખ્યારેખાનો ઉપયોગ કરીને નીચેના સરવાળા ઓનો ઉકેલ શોધો.

(A) $(-2) + 6$ (B) $(-6) + 2$

પ્ર-4 (બ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે એક) (3)

- (1) 91, 112, 49 ગુ.સ.ા. શોધો

- (2) રેખા પર ત્રણ બિંદુઓ A, B અને C છે જો $AB=5$ સે.મી., $BC=3$ સેમી અને $AC=8$ સે.મી. હોય તો ક્યું બિંદુ બાકીનાં બેની વચ્ચે હશે ?

પ્ર-5 (અ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે એક) (5)

- (1) એક દુકાનદારે સંંગ ઇ દિવસ દરમિયન વેચેલ ગણિતની ચોપડીઓની માહિતી નીચે દર્શાવેલ છે ?

દિવસ	રવિવાર	સોમવાર	મંગળવાર	બુધવાર	ગુરુવાર	શુક્રવાર
વેચેલી	65	40	30	50	20	70
ચોપડીની સંખ્યા						

તમારી પસંદગીનું પ્રમાણપત્ર લઈ ઉપરની માહિતીનો લંબ આલોખ દારો.

- (2) પાંચ ગામનાં પ્રાણીઓની સંખ્યા નીચે મુજબ છે.

ગામ A: 80

એક ચિહ્નનું **10** પ્રાણીઓ દર્શાવે તે રીતે આ પ્રાણીઓનાં ચિત્ર આલોખ તૈયાર કરી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

ગામ B: 120

(a) ગામ E માટે કેટલાં ચિહ્ન દર્શાવવા પડશે.

ગામ C: 90

(b) કયા ગામમાં સૌથી વધુ પ્રાણીઓ છે ?

ગામ D: 40

(c) કયા ગામમાં લધુ પ્રાણીઓ છે ? ગામ A માં ગામ C માં ?

ગામ E: 60

(બ) જોડકાં જોડો (4)

'A' વિભાગ

- (1) પાંચ અંકની સૌથી મોટી સંખ્યા
- (2) ત્રિકોણની બાજુઓ
- (3) ગુણાકાર માટેની તટસ્થ સંખ્યા
- (4) સૌથી નાની પૂર્ણ સંખ્યા

'B' વિભાગ

- (a) 1
- (b) 0
- (c) 3
- (d) 99,999

(ક) ખરાં છે કે ખોટાં તે લખો. (4)

- (1) રોમન પદ્ધતિમાં શૂન્ય માટે કોઈ પ્રતીક નથી.
- (2) રોમન પદ્ધતિમાં કેટલીક વાર M ને બદલે K પણ વપરાય છે.

(3) પ્રાઇવિટિક સંખ્યા નથી.

(4) X- અક્ષ પર સંખ્યાત્મક માહિતી દર્શાવાય છે.

સંખ્યારેખા દોરો. જો આપણે સંખ્યારેખા પર -6 પર હોઈએ, તો -> પર પહોંચવા માટે કઈ બાજુએ ચાલવું પડશે ?

ધોરણ - ૬ પ્રથમ લેખિત પરીક્ષાનું માટાખું-૨૦૧૯-૨૦

વિષય - ગણિત

કુલ ગુણ - ૮૦

પ્રશ્ન-૧ નીચેના દરેક પ્રશ્નોના જવાબ માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીકું અક્ષર સામે માં જવાબ લખો. (20)

પ્રશ્ન-૨ (અ) નીચેના દાખલા ગણો (સાત માંથી છ) (12)

(બ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે એક) (3)

પ્રશ્ન-૩ (અ) નીચેના દાખલા ગણો (ગમે તે ત્રણ) (9)

(બ) એક અંક કે એક શાંદમાં જવાબ લખો (ગમે તે છ) (6)

પ્રશ્ન-૪ (અ) નીચેના દાખલ ગણો (ગમે તે ત્રણ) (12)

(બ) નીચેના દાખલ ગણો (ગમે તે એક) (3)

પ્રશ્ન-૫ (અ) દાખલ ગણો (માહિતી નિયમન પરથી) (ગમે તે એક) (5)

(બ) જોડકાં જોડો (4)

(ક) ખરાં-ખોટાં લખો - (4)

(દ) વિચાર પ્રશ્ન - (2)